ANUL II. No. 3. NUMARUL 5 Lei. Martie 1936.

ADMINISTRAȚIA pt. BUCUREȘTI:

DI S. B: Enache este administrator la »*Revista Mea*«, pentru Capitală și orice informații administrative, precum și achitări de abonamente se fac prin D sa. Strada Popescu 21, București III.

REVISTA MEA

Explozia de stânga sau dreptatea de dreapta?

Revistă literară critică și de cultură generală

APARE LUNAR
Anul II. No. 3. Martie 1936.

Director și Redactor resp.: *MARTA D. RADULESCU*
Cluj, Str. Mico No. 7.

Abonament: 60 Lei anual
Autorități: 100 Lei anual
In streinătate dublu

La răspântie: stânga ori dreapta?

Prof. DAN RĂDULESCU

Pe noi nu ne preocupă politica decât pe un plan superior, deasupra considerațiilor electorale și de partid: pe plan social politic, în linia mare a naționalismului românesc.

Din acest punct de vedere, ne ocupăm de două evenimente recente, pe care le conexăm: procesul Dlui Constantinescu-Iași și recentele alegeri dela Hunedoara. Amândouă pun în lumină elementele gravei probleme care formează titlul acestui articol.

Ele impun în adevăr atenției noastre următoarele realități pe care nu le mai poate contesta nimeni:

Există o spiritualitate comunistă. Cel mai numeros partid politic o încorporează și o legalizează.

In țara românească există o spiritualitate comunistă, de o amploare și o intensitate crescândă;

ea încetează de a fi exclusiv a evreilor și a proletariatului străin, c prinde tot mai mult teren în populația românească;

nu e vorba numai de proletariatul muncitoresc, ci și de o parte din intelectuali și (mult mai grav) chiar de țărani autentici și neaoș români, nu numai în Basarabia, ci și în inima țării și la granița de vest;

printr'o mișcare comună și simultană pe tot cuprinsul țării, într'o tactică incontestabil dictată de internaționala comunistă, comuniștii de până acum, camuflați în diferite organizații și fronturi antifasciste, socialdemocrate, etc., precum și toți ce cari se găseau larvați într'o expectativă tămătoare, vin toți în acelaș timp să se înscrie în partidul național-țărănesc de sub conducerea proletarilor sui-generis D. D. Lupu, Mihalache și Madgearu;

se constată că, în propaganda electorală, partidul domnilor de mai sus s'a folosit de agitatori comuniști, pe temă comunistă iar, la procesul dela Chișinău, exponenți importanți și parlamentari ai acestui partid s'au exprimat fățiș și fără reticențe ca partizani ai revoluției comuniste, și dușmani ai bisericii creștine.

Astfel se impune ca o constatare evidentă faptul că firma național-țărănistă a devenit în realitate camuflajul legal, sub forma de „partid democrat, național constituțional și de ordine", al revoluționarilor marxiști. Actuala firmă, pentru a corespunde realității, ar trebui să fie azi partidul internațional comunist al țării românești.

Primejdia nu e în conducătorii partidului, chiar de ar enunța program comunist și D. Mihalachs ar purta ițari roșii.

Să examinăm acum, consecințele inevitabile ale acestei transformări.

Cunoscând oamenii de conducere, șefii de azi, de toate categoriile, ale noului partid internațional comunist cu firmă Națională și Țărănistă, putem afirma cu certitudine că, oricât de radical de stânga și oricât de explicit comunist ar fi programul afișat oricât de roșii ar deveni, în teorie cămașa și iții Dlui Mihalache, odată ajunși la guvern, oamenii aceștia ar proceda și cu teribilul lor program de stânga, ca și cu programul țărănist de odinioară: vor pune în practică tot programul nescris, dar singurul real, programul căpătuirii partizanilor, programul buzunarelor șefilor. *Un program, oricât de roșu, al Dlor Mihalache și comp., cu un guvern Lupu Madgearu et comp., nu va realiza, o guvernare comunistă, ci una de jaf ca și până acuma. Prin urmare, nu în noua postură și într'o nouă înscăunare a acestor vechi oameni fără credințe și fără scrupule stă o nouă și mare primejdie.*

Primejdia care se anunță ca un nor negru la orizont e cu totul de altă natură și infinit mai gravă, precum vom putea-o constata din analiza ce urmează.

Se intensifică și se legalizează propaganda comunistă.

Conducătorii fără scrupule și fără nici un orizont ai acestei pseudo democrații putrede, nu au decât un singur scop, atunci cand sunt în opoziție: să utilizeze durerile și nemulțumirile mulțimii pentru a obține cât mai multe voturi. Pentru ei voturile sunt fără semnificație, fără miros și fără culoare iar propaganda prin care se pot obține, ca și intenția cu care se dau, sunt absolut irelevante.

Nu e o exagerare: tot trecutul stă mărturie. Dar partidul național-țărănist, primind în sânul său o infuziune masivă de comuniști de toate categoriile și de toate naționalitățile găsește în aceștia o masă de propagandiști și de noi electori-agitator *de o eficacitate neobișnuită, cărora le va da, precum le-a și dat-o în recentele alegeri, o libertate deplină în alegerea temelor și formulelor de agitație.*

Speculând amărăciunile mizeriei și crizei generalizate, speculând starea de nedreptate și imoralitate care roade actuala alcătuire de stat, propagandiștii noului partid internațional comunist crează o spiritualitate revoluționar comunistă.

Partid recunoscut ca „democratic, de ordine și de guvernământ", partid care nu se poate desființa ca un comunism oarecare, fiind prea numeros și totdeodată susținut de întreaga finanță și presă evreiască, precum și de anumiți dușmani din afară ai neamului românesc, partidul așa zis Național-Țărănist de astăzi, deslănțue, intensifică și legalizează propaganda comunistă pe țară.

El devine cel mai formidabil instrument de creare a unei spiritualități comuniste în masele largi.

Aceasta e prima consecință, pe atât de incontestabilă, pe cât de inevitabilă, a constatărilor de fapt p care le-am văzut mai sus.

Ce însemnează aceasta, într'un stat a cărui osatură politică administrativă și economică se desagregă zi cu zi, e ușor de văzut pentru orice om în stare să judece.

Măsuri coercitive și legi draconice nu sunt eficiente.

Ce poate împotriva acestei activități a unui uriaș partid, condus de oameni absolut fără scrupule, orice legi, oricât de draconice „pentru apărarea Statului"? — Cum se vor putea aplica ele propagandei unui partid mare, legal, constituțional și de ordine? — Cum se va putea împiedeca propaganda creatoare de spiritualitate comunistă în cursul perioadelor electorale și preelectorale? Ce efect pot avea măsuri polițiste și ordine date executivului și chiar puterei judecătorești? — S'a văzut în cazuri recente cât de neputincioase sunt măsurile executivului, pentru a împiedica o spiritualitate și pentru a-i împiedica desvoltarea.

Impotriva unei spiritualități nu poate lucra decât tot o spiritualitate.

Impotriva propagandei de creare a unei spiritualități nu poate lupta cu succes decât propaganda creatoare a unei alte spiritualități mai puternice, a unei spiritualități care și ea să tindă, să rezolve pe drumuri noi aceleași amarnice probleme, să aline aceleași crunte dureri ale maselor românești. Impotriva propagandei comuniste, împotriva creșterii spiritualității internaționaliste comuniste „de stânga" nu poate lupta decât o spiritualitate mai puternică decât ea, spiritualitatea legionară naționalistă

Prin opoziție cu spiritualitatea internațională comunistă, de „stânga", spiritualitatea legionară este etichetată de „dreapta".

Ce semnificație au aceste două directive? Ce însemnează stânga și ce însemnează dreapta azi, pretutindeni și mai ales la noi?

Ce însemnează stânga ?

Să caracterizăm mai întâi „stânga".

Din punct de vedere economic, stânga este comunistă, ea urmărește exproprierea integrală a capitalului de orice soi, etatizarea integrală a proprietății.

Din punct de vedere politic interior de stat, urmărește suprimarea monarhiei, desființarea bisericii și introducerea dictaturei proletariatului. *In realitate dictatura aceasta ar exercita-o, ca în Rusia, ca în Ungaria lui Bella-Kun, aproape exclusiv* agitatorii evrei comuniști.

Dictatura urmărită, este deci dictatura poporului evreu.

Aci stă dealtminteri și explicația faptului că finanța și presa evreiască dela noi și de aiurea, în previziunea sfărâmării actualei stăpâniri capitaliste evreiești, sprijină și mișcarea revoluționară comunistă care asigură neamului lor o nouă supremație încă mai eficace, o dictatură a Israelului.

De aci și preocuparea internaționalistă a comunismului (evreiesc în esență și conducere).

Ce ar fi ?!

Ce ar fi de Europa când, în Rusia, am avea dictatura celor 92% evrei din comitetul de conducere al Urssului, în Ungaria dictatura unui Bella-Kun, în Franța unui Leon-Blum, ca succedaneu comunist al lui H. Finaly etc.? Ar fi realizată sau nu domnia lui Israel? Și cum ar fi de aspră și de cruntă?

Aceasta e „stânga" în țintele ei și ultimile ei consecințe.

Definiția „dreptei".

Ce este acum „dreapta". *O dreaptă legionară?*

Dreapta implică în definiția ei o notă de conservatism și tradiționalism, o notă de naționalism. O dreaptă extremistă ar implica un conservatism general și extrem al tuturor manifestărilor bune și rele ale unei națiuni, o păstrare neschimbată a tuturor instituțiilor sociale, fie bune, fie rele. O astfel de dreaptă nu există și dacă ar exista la câțiva profitori sau mărginiți, n'ar putea crea o spiritualitate și mai puțin încă, o spiritualitate transformistă revoluționară. Dar adevăratele „drepte" corespund unei spiritualități revoluționare, în sensul că ele reclamă transformări adânci atât în spirite, cât și în organizația de stat. Din acest punct de vedere, ca reprezentantă a unui impuls de prefacere adâncă a alcătuirilor sociale, dreapta e și ea revoluționară ca și stânga.

Concepțiile și programul dreptei legionare.

Să examinăm țintele evidente și recunoscute ale dreptei legionare.

Din punct de vedere economic, dreapta stand adanc ancorata in realitati atat psihologice cat și economice, socotește ca mica proprietate individuală și privata, mica industrie și mucul comerț n au fost niciodată factori de disolutie, de slabire și demoralizare a societații, din contră ele nunumai ca nu trebuesc desființate ci consolidate in măsura in care indeplinesc functiunea lor sociala.

Din contra, marea proprietate colectivă (marile intreprinderi, marea finanță, marele comerț) au fost pe măsura ce au crescut și au devenit un neofeudalism care a acaparat în mâinile unor profitori fără scrupule nu numai majoritatea puterilor economice, dar și puterile politice, chiar și presa și cultura națională, o primejdie care, în structura actuală, devine mortală pentru existența statului național. Marele capitalism este unul din factorii de desagregare economică și morală, unul din factorii de distrugere ai statului. Aci naționalismul economic din toate țările și cu el naționalismul economic legionar, conchide și pune în program exproprierea totală și etatizarea CONDUCERII *într'un sistem de economie dirijată națională, sistem în care tot produsul prelevat parazitar de conducătorii particulari, să se reîntoarcă pentru binele general, în folosul națiunii.*

Din punct de vedere politic, naționalismul legionar socotește că instituțiile tradiționale: monarhia, biserica, credința strămoșească și statul național trebuesc păstrate și ridicate la un cât mai înalt grad de înflorire.

El nu țintește la dictatura unei persoane ci la dictatura moralei și interesului național. Socotește că actualul soi de democrație parlamentară e incapabil și de disciplină și de moralitate și de autoritate, incapabil de a guverna rațional și coherent. Il consideră sub forma lui actuală ca un factor de desagregare a solidarității sociale.

Naționalismul legionar, expresia nevoilor și idealurilor unei națiuni și a unui stat național, e conservativ până la ultimele linii în ceeace privește păstrarea independenței statului național și a caracterelor lui specifice. El are ca suprema țintă dăinuirea și înflorirea națiunii în cursul veacurilor.

Prin aceasta vine în coliziune și dușmanie ireductibila cu o singura naționalitate, internațională: cu naționalitatea evreiasca a cărei supremă țintă este exproprierea tuturor celorlalte națiuni și instăpanirea la conducerea fiecărei țări a reprezentanților națiunei evreiești.

Dar mai presus de toate, în acțiunea de fiecare zi, naționalismul legionar patrunzând în adancul lucrurilor și-a propus sa realizeze și realizează zi cu zi o educație morala care sa creeze un OM NOU, muncitor și cinstit, sodar și plin de iubire cu ai lui, arepi și corect nu numai cu prietenii dar și cu adversarii, gata la jertfa și capabil de eroism și credință mistică în neamul lui și în destinele lui.

In fața mesianismului evreiesc care, în statul capitalist, liberalist, ca și în statul comunist tinde să aducă dictatura națiunii lui Israel, naționalismul legionar deșteaptă mesianismul românesc și creează o spiritualitate mesianică a neamului nostru, dușmană comunismului.

Numai această spiritualitate legionară poate birui, căci numai ea e mai puternică în armele ei spirituale.

Și acum suntem la răspântie. Să alegem: Sinuciderea unui neam în comunism, pierderea independenței credinței strămoșești și a ființei etnice sau salvarea lor? La dreapta sau la stânga?

Inscripții pe o brazdă

de Valeriu Cârdu.

Din slova vremilor aleg izvod
Și-l torn în flacără de prevestire.
Să știe oropsitul meu norod,
De sfânta lui Bună Vestire.

Adun amar din suflet de plugar
Și-l seamăn peste'ntreaga țară:
Din vis și duh legionar,
O nouă lege să răsară.

Un semn aprins de răsvrătire,
Am deslușit în brazdă și ogoare.
Că vor veni și morții 'n sărbătoare,
In mâini cu crucile din cimitire.

Și vor porni cu vrajă de vedenii,
Vărsând din lunga lor tăcere
Fior de avântate denii
Și semne mari de înviere.

Din zarea vremilor cu sărbători,
Desprind un chip de Căpitan.
Il văd — chenar bătut în flori —
Sburând pe roibul năzdrăvan.

Am scris această slovă eu,
Ion, plugar de lege românească.
Mi-a slovenit-o Dumnezeu,
In arătura strămoșească.

Și plugul meu mai vrea să scrie,
Pentru plinirea vremilor, un șir.
De voi muri, feciorii mei să știe
Că voi porni, cu ei, din cimitir.

REVIZUIRI ECONOMICE

MONEDA II.

Evoluţia monedei, până la războiu. Moneda de hârtie antebelică şi temeiurile regimului ei juridic.

Am văzut, într'un articol din numărul precedent, că moneda nu e o unitate de măsură, ci un instrument de schimb a cărui evoluţie, foarte interesantă, o vom schiţa aici în puţine cuvinte.

Lumea veche nu a cunoscut decât moneda metalică. Moneda metalică era un instrument de schimb *standardizat şi etalonat*. Să precizam conţinutul acestor două noţiuni. Monedele de aur, de argint sau de aramă de un anumit fel, ale unui anumit stat, aveau toate o greutate anumită şi un conţinut metalic bine determinat, *acelaş pentru toate* monedele similare. Acesta este înţelesul cuvântului *standardizare*.

Conţinutul în aur sau argint al monedelor diferitelor state nu era acelaş: Cantitatea de aur curat dintr'o liră sterlină, era alta decât pentru un napoleon, cantitatea de argint dintr'un thaler diferea de aceea dintr'un dolar, etc.

Statul era acela care, pentru moneda sa, fixa cantitatea de metal preţios care servea la standardizare: statul *etalona* moneda sa, specificând *prin lege* — la temelia căreia exista deci o convenţie arbitrară — câte grame de aur sau de argint corespundeau unui schiling, unui franc, unui leu etc. Aceasta operaţiune se numeşte *etalonaj*.

Dreptul de a etalona şi de a bate moneda a fost totdeauna *un drept regalian adică* un drept exclusiv al statului, respectiv al Monarhului. Acest drept a fost totdeauna socotit ca *unul din caracterele independenţei şi suveranităţii statului*.

Acest lucru îl subliniem, pentrucă vom reveni asupra lui când vom examina situaţia monetară de azi.

Moneda de hârtie antebelică. Băncile de emisiune şi temeiurile regimului lor juridic.

Monedele metalice nefiind îndestulătoare pentru volumul crescând al afacerilor comerciale ale marilor state moderne, s'a creiat o categorie specială de *instituţii de credit: băncile de emisiune*. Scopul lor era să suplinească insuficienţei monedei metalice, emiţând în locul ei *o hârtie de credit*, la purtător, fără dobândă: *hârtia monedă*.

Instituţiile de emisiune erau întreprinderi particulare, având în majoritatea statelor un caracter de *monopol particular**), al căror regim juridic şi mod de funcţionare era următorul:

O seamă de capitalişti particulari constituiau o societate pe acţiuni, (în fond o *bancă de scont* de un tip special) după normele următoare: capitaliştii depuneau un fond *de acoperire* format din monede de aur ale statului respectiv, fond pe temeiul căruia banca de emisiune era îndreptăţită, prin lege, să emită hârtii de credit la purtător, standardizate, pentru echivalentul unei sume de două, de trei sau de 4 ori mai mare decât „acoperirea-aur" depusă, care forma capitalul băncii. Pe aceste hârtii sta scrisă formula tip următoare: „oricine se va prezenta cu această hârtie la ghişeul băncii noastre va primi, în schimb, valoarea nominală în monede aur". Iar banca *era obligată* să se ţină de acest angajament, precum se şi ţinea: în adevăr, oricine prezenta băncii bilete, le putea *converti imediat* în aur. Această clauză de preschimbare ad libitum a hârtiei monede în monede de aur sau argint, se numeşte *convertibilitate*.

Evident că, din punct de vedere juridic, hârtia emisă de bancă reprezentând, în tocmai ca şi o poliţă sau un cec o obligaţie formală a băncii, un refuz de convertire ar fi fost echivalent oricând cu un faliment fraudulos. De aci deriva, pentru bancă, 2 obligaţiuni imperioase: să dispună în tezaurul ei de monede de aur, pentru *„acoperirea"* orcărei cereri de convertire şi în acelaş timp ca acest număr să fie *suficient* pentruca, în cadrul unei operaţii de scont corect conduse, să poată face faţă oricând clauzei de convertibilitate. De aci derivă obligaţia empirică, dar stringentă a fixării unui *raport determinat prin lege,* între „acoperirea metalică" şi numărul maxim de monede de hârtie emise; adică, în termeni tehnici între *„plafonul emisiunii"* şi „acoperirea metalică".

Orice emisiune *peste* acest „plafon", constitue, prin definiţie, o *„inflaţie"*[1]).

Convertibilitatea nelimitată a avut drept consecinţă faptul ca hârtia băncii de emisiune să fie nu numai primită şi întrebuinţată întocmai ca moneda de aur, dar să fie chiar *preferată echivalentului ei metalic,* fiind mai comodă de purtat.

Evoluţia monedei după războiu.

Condiţiunile creiate de războiu au dat o lovitură de moarte acestui sistem.

Statele beligerante, având nevoie de numerar, s'au împrumutat dela băncile de emisiune, obligându-le să emită hârtie monedă mult peste plafonul contractual legal, obligându-le adică la *o inflaţie masivă*. Simultan, au suspendat clauza convertibilităţii. Mai mult încă, având nevoie de aur pentru plăţile externe, au preluat tot mai mult din acoperirea emisiunii, dând inflaţiei un caracter catastrofal care a dus la deprecierea generală a monedei mai tuturor statelor beligerante: biletul pe care scria 100 lei, 100 franci, etc., numai corespundea din nici un punct de vedere la 5 napoleoni de aur. Astfel că încrederea în această monedă hârtie a dispărut, cu drept cuvânt, fără a mai putea reveni.

De aci a provenit, în interior, o urcare considerabilă a preţurilor — o *„depreciere monetară"* — iar în comerţul internaţional, o speculă bursieră şi o nesiguranţă, care a contribuit şi ea în cea mai mare măsură la deprecierea monedelor şi la definitiva îngropare a vechiului sistem.

Ce n'au înţeles conducătorii politici.

Conducătorii financiari ai statelor n'au înţeles nici un moment, se pare, că procesul era ireversibil şi că *vechiul sistem monetar a murit fără putinţă de reînviere*. Ei au crezut că pot să-l reînvieze prin simpla restabilire a regimului juridic antebelic — „stabilizând" monedele —.

Aparenta revenire la normal.

Statele cu inflaţie masivă, ca Franţa, România, Bulgaria, Serbia etc., au decretat în mod arbitrar *„stabilizarea" monetară,* în sensul următor: păstrând monedei vechiul nume: franc, leu, leva etc. —, au decretat *un nou etalonaj,* adică au postulat artbitrar că unitatea monetară exprimată de moneda hârtie, va fi, din momentul stabilizării, echivalentă cu un anumit număr de grame de aur, mult mai mic decât cel corespunzător periodei antebelice.

Pentru a stabili — credeau ei — identitatea de regim, au mai decretat necesitatea unei acoperiri aur, în monede sau bare, precum şi un raport între emisiune şi acoperire corespunzător situaţiei antebelice. Ba, mai mult, au pus „principial" şi posibilitatea convertibilităţii. Cele mai multe state însă au condiţionat-o astfel încât, în practică, *convertibilitatea este iluzorie pentru aproape totalitatea detentorilor de bilete.*

Alte state, ca Germania, Austria, Cehoslovacia, Rusia au creiat „noi monede", dar după un regim principial identic cu cel descris mai sus.

Primă constatare: păstrarea convertibilităţii e imposibilă.

In fine, statele cari nu suferiseră o depreciere monetară, ca Anglia şi Statele-Unite de pildă, au încercat să păstreze intact vechiul regim monetar, inclusiv convertibilitatea nelimitată.

Rezultatul s'a arătat în curând a fi catastrofal: lumea a început să prefere tot mai mult *aurul* în locul hârtiei, să tezaurizeze sau să speculeze moneda de aur, sustrăgând astfel zi cu zi „acoperirea metalică", până la primejduirea gravă a funcţionării normale a emisiunilor. Astfel cele mai mari şi mai bogate state din lume au fost silite, după câţiva ani dela războiu, *să suspende şi ele convertibilitatea**).

Deosebiri fundamentale între moneda antebelică şi monedele stabilizate post belice.

Intre moneda actuală şi moneda antebelica există următoarele deosebiri fundamentale:

moneda antebelică putea fi oricând preschimbata în aur, moneda actuala e practic neconvertibilă;

înainte de războiu circulau, „al pari", şi monedele de aur şi hârtia moneda care le reprezenta, astăzi circulă numai moneda de hârtie;

înainte de războiu oricine putea obţine monede de aur şi totuşi prefera să uzeze de moneda de hartie, lăsând aurul băncii, astăzi lumea ar prefera moneda de aur şi i-ar sustrage-o băncii, dacă ar putea;

etalonajul monedei de hârtie antebelice n'avea nimic arbitrar în el: corespundea pur şi simplu greutăţii aur a monedei efective, în care putea fi oricând convertită. Moneda de hârtie postbelică, neconvertibilă, este însă etalonată special şi arbitrar: i se acordă *convenţional,* numai prin legea stabilizării că „ar trebui să reprezinte un număr oarecare de grame aur". E însă *un aur pe care detentorul particular de hârtie monedă nu-l mai poate obţine dela banca emitentă;*

în moneda hârtie antebelică, „acoperirea aur" corespundea unei necesităţi technice — necesitatea convertibilităţii —, astăzi această acoperire nu mai corespunde acelei necesităţi, dispărute odată cu eliminarea convertibilităţii, iar acoperirea în sine numai reprezintă decât o măsură arbitrară, tradiţională. Acoperirea de azi reprezinta *cel mult o garanţie legală a emisiunii,* printr'un depozit inert de aur, unde acesta joacă rolul unui bun arbitrar specificat, dar care ar putea fi înlocuit, în condiţiile de azi, *cu orice alte bunuri sau mărfuri, care să constitue bază de emisiune;*

în moneda antebelică raportul între acoperirea aur şi emisiunea maximală, corespundea, precum am văzut, necesităţii tehnice de a asigura convertibilitatea, astăzi raportul dintre acoperire şi emisiune, nu mai are nici o raţiune logică şi este o cifră pur arbitrară, introdusă fără nici o logică, numai pentru a lăsa „impresia că regimul monetar postbelic ar fi identic cu cel anterior".

Regimul monetar postbelic arbitrar şi fără logică.

Precum vedem apare evident că *moneda de hârtie de azi nu mai are niciunul din caracterele esenţiale ale monedei antebelice. O transformare ireversibilă a avut loc,* transformare ale cărei principale caractere sunt arbitrarul şi lipsa de logică:

arbitrar este etalonajul în aur al unei monede de hârtie nepreschimbabile;

arbitrar şi fără nici o logică este raportul dintre emisiune şi acoperire în moneda actuală;

arbitrar şi fără nici o logică este postulatul ca acoperirea să fie exclusiv constituită din aur, căci aurul, devenit azi un simplu bun de garanţie, ar putea fi sustituit cu orice alte bunuri de garanţie: pământuri, moşii, fabrici etc.

Acest arbitrar şi această lipsă de logică trebuiau să se răzbune şi s'au răzbunat precum vom vedea într'un articol viitor.

Această lipsă de logică şi acest arbitrar care au prezidat la etalonarea şi stabilizarea monetară, *au fost impuse conştient de bancherii evrei, pentru a putea dicta mai bine asupra economiei statelor şi a le robi politicei lor.*

Simbolul îngenuncherii.

Printre cele mai formilabile şi semnificative rezultate ale acestei manopere, unul merita să fie subliniat de pe acum, atât pentru gravitatea lui cât şi pentru semnificaţia simbolică: dreptul de a bate moneda şi a o etalona a fost totdeauna *un drept regalian* al statului şi Suveranului şi *unul din simbolurile independenţei sale.*

Cum stau lucrurile azi în România?

O bancă particulară, pe acţiuni la purtător, a preluat ea emisiunea unicei monede româneşti iar acei cari au prezidat etalonajul acestei monede, acei cari, prin contract, sunt stăpâni să-l schimbe sau ba, sunt *bancherii evrei de peste graniţă,* cu cari am semnat contractul de stabilizare, pe baza căruia ne-au silit să ne împrumutăm tot la ei cu zeci de miliarde pe cari apoi tot ei le-au incasat. Nu ne-au jefuit numai până la sânge dar *odată cu aceasta ne-au pus pe frunte şi o simbolică pecete a ruşinii:*

Drepturile regaliene ale statului suveran, unul din simbolurile independenţei noastre, au trecut în mâna unor particulari, cari ei decid azi de valoarea monedei, ei o emit şi ei o administrează în fond!

P. de ROTSCHILD

*) In Statele Unite băncile de emisiune nu au avut acest caracter, ci formează *o categorie* specială de intreprinderi particulare independente.

[1]) Raportul între plafon şi acoperire constitue deci o măsură dictată de consideraţiuni empirice şi condiţiile de credit ale diferitelor ţări. De aceea raportul varia dela o ţară la alta: dela 20% la 45%. Precum vedem un acelaş raport de emisiune care într'o ţară e considerat legal, practicat într'o altă ţară, ar fi constituit o inflaţie! Caracterul arbitrar şi convenţional apare evident.

*) S'a spus printr'o eroare de limbaj că aceste state „au părăsit etalonul aur", ceeace era o grosolană inexactitate. Statele continuă să afirme şi să statueze că moneda lor de hârtie — livra de pildă — corespunde unui anumit număr de grame de aur. In cazul Angliei etalonajul e cel antebelic. In cazul Statelor-Unite, e deosebit şi e variabil.

Drumuri în munţi

de Fluor D. Rădulescu.

Colindătorii munţilor, din ce în ce mai numeroşi la noi ca şi aiurea, îşi pun, firesc, întrebarea, dacă zidurile de cetate ale Araeaiului — Carpaţii — pot să mulţumească îndeajuns pe un adevărat îndrăgostit al înaltimilor alpestre.

Drumurile spre Alpii Europei centrale, astăzi aproape închise mai tuturor, toţi Romanii iubitori ai munţilor au trebuit să se „resemneze" la cutreerarea Carpaţilor noştri, cu piscurile cele mai înalte abia depăşind 2500 de metri. Şi atunci au putut să-şi răspundă singuri la o întrebare la care până acum nu fuseseră siliţi să-şi dea un răspuns.

Toţi aceşti „constrânşi să se mulţumească cu sărăcia în frumuseţi turistice a masivelor româneşti" au trebuit să-şi spună, împreună cu turiştii mai demult ataşaţi zidurilor Ardealului, că se simt tot aşa de mărunţi, de neînsemnaţi în căldările Făgăraşului sau Parîngului, caşi în circurile Alpilor.

Bucegii, Piatra Craiului, Făgăraşul, Parângul, Retezatul, erau răspunsuri vii date acelora ce le ignoraseră splendorile.

Abia atunci au înţeles ei de ce streinii ce cutreeraseră Pirineii, Alpii, Tatra, ajungând până în munţii Scandinaviei, se opriseră fermecaţi de vraja de autentică sălbătăcie a Carpaţilor noştri.

Abia atunci şi-au dat seama cu toţii cât greşiseră disprejuind munţii ce le adăpostiseră strămoşii bejenari în cutele de văi ale poalelor lor. Şi s'au simţit legaţi de pământul Ţării măcar prin comorile de gigantică artă naturală ce le fuseseră ascunse de setea lor de streinătate.

Pentru turiştii lămuriţi acum asupra acestei prime probleme şi mai ales pentru cei ce cunoscuseră adăposturile confortabile şi drumurile civilizate ale Elveţiei, se impunea o altă problemă: aceea a drumurilor şi a caselor de adăpost.

Ce condiţii trebuie să îndeplinească un drum turistic? Turistul coborît din tren cu sacul în spinare, în staţia încă depărtată de poalele muntelui, trebue să găsească îndată posibilitatea de a se transporta cu căruţa sau cu calul până la adevăratele poale ale muntelui; sau pentru cel ce vrea să meargă pe jos, tăbliţa indicatoare a arumurilor şi distanţelor în Kilometri sau ore.

Acolo unde sfârşeşte, străjuit de neapsatul pădureţ, cu care se întretaie ades, drumul încă larg al satului, acolo unde începe poteca, de neparcurs chiar pentru o căruţă de munte cu cai pitici, încep primele avangarde ale padurii de brazi sau de fagi care îmbracă poala bătrână a muntelui.

Acolo, în poienita unde, după un prânz grăbit, căruţaşul deshamă caii pentru a încărca pe unul sacii de munte, iar pe celălalt pe „neobositul" drumeţ, acolo vrea turistul să vadă primele semne roşii încurajetoare, ale „marcajului". Roşul lor îi dă o siguranţă, o încredere în sine în suş şi în animalul blând şi foarte nepăsător la bice sau pinteni, care cunoaşte drumul fără să aibă nevoie de semne roşii, hartă, sau de lămuriri.

Dar el, turistul, le vrea la fiecare serpentină, în formă elegantă de semicerc, spunându-i dinainte că va trebui să se întoarcă la stânga sau la dreapta.

Le vrea şi le pretinde insistent mai ales acolo unde se iveşte alternativa unei răscruci sau platul unei poieni de creastă, de unde culmile se resfiră ca degetele unei mâini.

Drumului ce urcă tot mai mult spre înălţimi, trecând pe coaste însorite ori prin văi, deasupra apelor de cer şi zăpadă ce fierb la picioarele albe ale cascadelor, turistul îi cere să nu urce prea în piept, să fie sigur, să aibă poduri sănătoase, ceva priveliş te şi, dacă se poate, să nu-l coboare prea des de pe „Ducipalul" blând şi imperturbabil. Iar la capătul zilei de drum excursionistul vrea o casă de adăpost.

Prima condiţie pe care o pune turistul „cabanei", este să-i dea posi-

Continuare în pag. 3-a

Romantism

Subdirectorul întinse şefului, ultimul act din teancul gros de dosare. Directorul îl străbătu cu o scurtă privire, ezită puţin asupra unei fraze pe care o reciti şi apoi iscăli.

— „Cu asta am terminat pe azi. Mă iertaţi că mă grăbesc, Domnule Director, dar m'aşteaptă nevasta. Nu sunt ca D-ta, un becher fericit şi fără grije".

Şeful îi întinse mâna zâmbind, fără să răspundă şi rezemat de spetează moale a fotoliului, rămase o clipă cu ochii la uşa capitonată, prin care ieşise subalternul său, apoi reciti din nou telegrama.

„Vin azi la 13 jumătate. Stop. Aşteaptămă institut Petre".

Cu mâinile îngrijite şi fine, îşi mângâie barba frumoasă de un blond cărunt. Directorul era un bărbat cam de cincizeci de ani, cu un cap distins de boier vechi şi de învăţat. Sub fruntea înaltă, pleşuvă, boltită mult în afară, ca la copii, ochii privesc obosiţi, visători, prin ochelarii groşi, prinşi în aur.

— „Petre... Bărbatul Ei..."

Incorigibilul sentimental n'o mai văzuse de când se logodise.

Cu douăzeci şi trei de ani înainte, timid adorator fără noroc, o văzuse cucerită de Petre. Fusese destul să apară, jovial, autoritar, frumos în bărbăţia lui masivă, aproape barbară, de semizeu german.... Ce ciudat! Nu'şi mai reamintea exact figura lui.

N'a asistat la logodna lor. I'a felicitat cu o telegramă şi s'a înapoiat în streinătate, la studii. După cinci ani, s'a reintors în institutul pe care îl conduce azi. Ei au rămas la moşia lor de lângă Iaşi, iar el a evitat să-i mai revadă. Dar dese ori făcea câte un comision lui Petre sau ei. Şi acestea erau evenimente, în viaţa sentimentală a Directorului.

La căpătâiul lui şi acum se află o reproducere mărită, după o fotogalnic. De douăzeci şi trei de ani înrama grea de aur, ea îi surădea şăgalnic. De douăzeci şi trei de ani încremenise, aşa, frumoasă, copilăroasă ca atunci.

...Şi acum avea să revadă pe Petre.

Uşierul anunţă.

— „Domnul Petre Scorţeanu".

— „Poftește-l. Glasul Directorului era puţin voalat: constată cu o ironică bucurie că inima îi bate ceva mai repede şi îşi surâse.

Dar pe uşa larg deschisă, intră mosafirul, mătăhălos, pântecos, gros ca un ipopotam. Deschizând o gură până la urechi, cu dinţi negri şi rari, se prăbuşi să'l îmbrăţişeze.

— „Băă! Bine te-am găsit, Pavlică!"

Şi până să răspundă un cuvânt, mosafirul îl sărută bălos, înăduşit, strângându-l cu braţe prea scurte, presându-l cu burta imensă, asfixiindu-l cu o duhoare de trabuc şi bere.

— „Ştii tu de ce am venit, Directoraşule? Pentru că a ajuns văru-tu ministru. Ţii minte chestia aia în care m'ai mai ajutat. Procesul cu statul. Acum ar fi vremea să ajungem la o tranzacţie, că m'am săturat de atâtea tărăgăneli."

Şi Petre începu să-i descrie pe larg procesul, cu explozii de indignare împotriva advocaţilor şi a formalităţilor, punctuând fiecare explozie, cu sudălmi şi pumni în masă.

Pavel îl privea zâmbind trist, ascultând distrat, în vreme ce, ca un refren obsedant, un gând îl chinuia.

— „Şi acesta e Petre. *Ăsta* e bărbatul *ei*"!

— „Aşa'i afacerea! Ce zici? Sunt speranţe?"

Directorul tresare şi-i zice repede.

— „De sigur.... Mergem la trei la el. Până atunci te poftesc să iei masa la Enescu cu mine. Acolo „mănânc eu de obicei".

— „Tot becher eşti bă?"

— „Tot... Dar Mar... Margareta.., ce mai face?"

Grosul căscă o clipă pleoapele grele, roşii, fără gene, ale ochilor înecaţi în grăsime şi privi la prietenul său de odinioară ca la o arătare.

— Băăă! Va să zică i-adevărat!.... Tot ţii la Margareta şi din pricina ei nu te-ai însurat?!"

Pavel se roşi şi plecă fruntea brusc afirmativ, apoi ridică ochii, surâzând jenat...

— „...In seara logodnei voastre am plâns în grădină pentru ultima oară în viaţă. Mi-am blestemat ceasul când am văzut-o... A fost o suferinţă cumplită, cumplită".

Ipopotamul îl bătu pe umeri.

—„Norocosule! Tu ai plâns şi ţi-ai blestemat ciasul numai o dată, dar eu am plâns şi am blestemat de atunci douăzeci şi trei de ani în şir, mai în fiecare zi şi de câte două ori pe zi... Auzi tu băă? Tu nici nu ştii ce scorpie a dracului a ieşit Margareta Dumitale. ...Adică a mea, pentru păcatele mele".

Până şi în limuzina care îi poartă spre masă, Petre continuă să descrie cu năduf, căsnicia lui.

In odaia de culcare a directorului, soarele din asfinţit luminează rozat covorul de deasupra patului. Din rama mare şi grea de aur, portretul fetiţei de optsprezece ani, surâde cu buzele fragede întredeschise, bătrânului care intră adus puţin de umeri, ca de o povoară.

MARTA D. RĂDULESCU

Drumuri în munţi

(Urmare din pag, II-a).

bilitatea de a o atinge înainte de căderea serii. După care încep, torent, celelalte condiţii; întâi: să fie destul de încăpătoare ca, oricât de mulţi turişti ar fi în seara sosirii lui, să se găsească şi pentru el un colţişor unde să-şi odihnească trupul, un pat în „salonul comun" — mai târziu ar vrea o odăiţă cât de mică, dar numai pentru el —.

Ar mai cere două „şnaps"-uri — pentru el şi călăuză —, o supă caldă şi o costiţă de porc pe varză, bere sau la nevoie vin, o cafea turcească, ţigări...

A doua zi, bineînţeles, nou venitul pretinde o cafea cu lapte cu unt şi dulceaţă de afine, o societate plăcută, ceva jocuri distractive, şi eventual, o ghitară. Admite să plouă puţin (pentruca în această a doua zi să se „refacă") cu condiţia ca înspre seară să se lumineze. Dacă totuş e vreme bună, după masă face o plimbare mică, „de antrenament" la o cascadă, la o peşteră apropiată, la un vârf nu prea depărtat sau la o stână.

A treia zi turistul ştie ce nouă şi indispensabilă condiţie trebuie să îndeplinească o cabană: trebuie să fie un adevărat centru turistic, *adică să aibă la distanţe ce să-i permită să se ducă şi să se întoarcă într'o zi, vârfuri, lacuri, peşteri sau puncte de adevărată atracţie turistică şi, dacă e posibil, la mai puţin de o zi de drum, o nouă casă de adăpost, adică un nou centru turistic la îndemână.*

Şi mai cere turistul ceva: ca încă la cabană să aibă o tăbliţă pe care să scrie: „Spre....; (marcaj): roşu-albastru, sau alb roşu, atâtea până la atâtea ore de drum, astfel încât el să fie într'atât de lămurit încât să nu mai aibă nevoie să întrebe pe nimeni.

Drumului îi cere să fie accesibil, să-l prevină prin culoare asupra însemnătăţii şi riscurilor şi mai ales să fie însemnat atât de des şi de limpede încât, pe ceaţa cea mai deasă să poată vedea deta un semn pe imediat următorul şi la ducere şi la întoarcere, într'un cuvânt, mergând atent şi ştiind să citească semnele, să-i fie imposibil să se rătăcească, *chiar călcându-l pentru prima oară şi fără călăuză.*

In al doilea rând îi cere să nu fie prea de înconjur, să păstreze pe cât se poate linia de nivel şi să aibă o privelişte cât mai frumoasă.

Există astfel de drumuri pe în[illegible] poligonului de munţi românesti?...

La această întrebare ne vom îngădui să răspundem în numărul viitor.

FLUOR D. RĂDULESCU

Din

Simfonia Rustică

dc Grigore Bugarin.

Ciclul III

Credinţe

Din sufletul acesta românesc,
eu am sorbit putere peste veac;
din zdrenţele norodului sărac.
hlamidă pentru voevozi croesc.

Am oltoit bătrânul sânge dac,
şi simt în mine cum puternic cresc,
vreri noi, proptite'n crezul strămo-
(şesc
— Chiotorile învingerii desfac.

Străbatem peste vremuri în avânt,
spre veşnicul, neîntorsul înainte,
credeu în suflet şi în guri cuvânt.

Mărturisim tradiţiile sfinte,
îngenunchem pe românesc pământ!
— Ciasloavele, deschide-le părinte—

Pe cer valah noi zori au răsărit
într'o utrenie abea 'nceputâ
şi steaua neamului nu-i stea căzută
Şi visul neamului nu-i vis sfârşit.

Ţărăncile, cu sprinteneli de ciută,
trăesc în timp: — tradiţie şi mit!
Ţăranii, spre alt veac au plugărit
puternicii, vigoare necrezută!

Pentru acest imperiu ni e gândul
şi calea ne-am svârlit-o peste zări
puternicul popor valah, cântându-l!

Suntem un tot bine 'nchegat de vreri!
Pe Dumnezeu în ajutor strigându-l,
să ne rugăm — începem vechi cărări.

Au apărut

Vestitorii

Anul I. No. I.

Bilunar care apare la 1 şi 15 ale fiecărei luni

Redacţia şi administraţia: Str. Ankara No. 1- Bucureşti

5 Lei numărul.

Cadavre

Roman

de Marta D. Rădulescu.

(Urmare)

Cel mai tânăr dintre medicii Apostol, cunoscuţi la 10 poştii împrejur, fu chemat într'o frumoasă zi de Septembrie, într'un sat vecin la conacul familiei cântăreţei noastre, care îşi petrecea vacanţa acolo. „Nadia, sora adoptivă, le inspira mare grije: slăbea văzând cu ochii, avea ameţeli, greţuri şi o depresiune nervoasă crescândă".

Doctorul, în timpul examenului destul de sumar, îi puse ciudatei bolnave câteva întrebări şi înţelese numai decât de ce era vorba. Dar când familia îngrijorată îl năpădi cu întrebările, luă un aer impenetrabil şi răspunse încruntând uşor sprincenile, cum obişnuiesc medicii în astfel de împrejurări.

— E destul de grav. Domnişoara trebuie să vină numai decât cu mine să consult şi pe bunicul, care e specialist în materie... Şi, apoi eu cred că va trebui s'o transportăm de urgenţă la Bucureşti.

Urmată de familia îngrijorată, Nadia se urcă în cabrioleta medicului, palidă, cu buzele strânse şi sprincenile subţiri încruntate, fără a scoate un cuvânt până ajunseră la locuinţa lui Olimpie Apostol.

Era un bătrân voinic şi uscat, înalt şi lat în spete, cu părul cărunt şi creţ, încununând o faţă roşie şi fără zbârcituri, peste care stăpânea un nas mare, cărnos şi lucitor. Nimeni nu şiar fi închipuit că omul trecuse de 70 de ani.

In „salonul" bătrânesc, vast, jos în tavan, văruit cu alb şi încărcat de un străvechi mobilier de nuc masiv, înegrit de vremuri, consultaţia fu oarecum neobişnuită. Se începu printr'o simplă întrebare a tânărului medic care, după ce o ţinti câteva secunde în ochii aşpri, zise scurt:

— Ştiţi ce aveţi?

— Da! afirmă ea cu vocea răguşită şi fără să plece ochii. Păru că deodată îşi ia inima 'n dinţi şi plimbându-şi privirile dela unul la altul, întrebă, la rândul ei, cu o voce mată, grăbită:

— Vreţi să mă ajutaţi? Vă dau tot ce am... Am mai bine de treizeci de mii de franci. Puneţi-mi condiţiile...

— Şi dacă nu vrem? Intrebă bătrânul.

— Atunci ştiu ce am de făcut.

Bunicul Esculap se scărpină câteva clipe prin ciufut lui creţ, fără a o slăbi din ochi, apoi se ridică şi veni să mângâie părul de mătase al tinerei statui a desperării. Ridicând cu mâna lui puternică şi roşie bărbia rebelă, articulă, cu privirea sfredelitoare:

— Dacă am înţeles bine, mă pui într'o dilemă, hai? Adică să aleg din două lucruri una: ori omor un copil de patru luni... fără să mai vorbesc de riscurile mamei..., ori omor — *recte:* împing la sinucidere, ceeace mi se pare tot una, o femee tânără şi sănătoasă... Nu vrei să-mi laşi decât alternative de crimă. Pentru prima crimă mi-ai fixat chiar un oarecare preţ...

Nu ţi se pare că mă pui într'o situaţie... cum să-i zic... incomodă?

Tonul, strălucirea ochilor albaştri, cari o fixau cu un aer de dojană ironică, o făcură să surâdă fără să vrea. In schimb doctorul simţi că a realizat un soi de detentă. Se aşează din nou în fotoliul lui sculptat cu grifoni.

— De câţi ani eşti?

— De douăzeci şi cinci.

— Hm... Merge. Asta-i foarte bine..

Ea se întrebă intrigată: ce putea fi „foarte bine" în toate astea? Poate că... Şi o luminiţă de nădejde miji în noaptea desperării ei. Il fixă cu intensitate, cu tot negrul intens al ochilor strălucitori de circaziană.

— Şi tatăl copilului... ce vârstă are? E însurat?

Figura femeii se întunecă pe dată, ca o câmpie peste care ar fi trecut un nor. Zâmbetul neomenesc al gurii deformate de cicatrice se accentuă sub crispare.

Bătrânul ridică mâna:

— Lasă. Nu'ţi cer secretul Dtale. Vreau numai să ştiu vârsta şi starea sănătăţii tatălui copilului. Acest lucru are importanţa lui, crede-mă.

Ea se însenină. Ce ciudat lucru şi medicina! Poate că toate acestea joacă un rol...

— N'are decât douăzecişitrei de ani. E foarte sănătos...

Deodată se aplecă spre ei, într'un neînvins imbold de a-şi descărca taina ei, să împărtăşească cuiva tot ce-i ardea sufletul.

— Vă voi povesti totul, fără minciuni şi reticenţe!

...Ştiţi Dv. ce însemnează, pentru o fată de douzeci şi doi de ani, să ajungă ce am ajuns eu azi? Când cu un an doi înainte o lume întreagă privea la tine, când în mii de ochi citeai admiraţia şi dorinţa, când... şi să te vezi deodată aruncată în gehena asta... să ştii că strâmbă, schioapă şi hidoasă, niciodată, niciodată nu vei mai deştepta decât sila, sila cel mult milosa... Nu pot, m'ar arde buzele să vă descriu viperele de gânduri cari mi-au colcăit în suflet... O urâtă, o schiloadă din naştere se împacă pe încetul, se înşală, nu ştie... dar cu *ştiam* ce-ar fi putut fi viaţa mea şi ce nu mai putea niciodată să mai fie. De câteori nu muşca vipera din sufletul meu: ai să mori şi niciodată n'ai să ştii ce-ar fi putut fi, ce-ar fi trebuit să fie minunea dragostii. Nimeni nu se va apropia cu drag de tine... Nimeni? Şi mă uitam — cum n'am făcut-o niciodată înainte — ... mă uitam goală în oglindă, în profil, să nu mi se vadă gura strâmbă, cu ruptura piciorului ascunsă.... Aş mai fi putut fi dorită, iubită?... Înţelegeţi Dv. rătăcirea aceasta? Pur a minţii, vă asigur ...mă jur, carnea mea nu cerea şi nu cere nimic... E inutil, e prea complicat ca să înţelegeţi... Să scurtăm. Am *vrut* ca fratele Laurei, băiat frumos, neînsemnat săracu' şi încă mai nevinovat decât neînsemnat, pe care *simţeam* cum îl respinge fizic strâmbătura gurii mele, piciorul meu schilodit, să mă iubească, să mă dorească...

Aşa a fost! De aceea! Şi mă jur pe icoana Maicii Domnului, care m'a pedepsit, carnea mea n'a tresărit şi nu s'a 'nfiorat... Ba m'am întrebat: aceasta e?! Cu decepţie, cu desgust... Dar ce satisfacţii de biruinţă asupra soartei pe care o socoteam duşmana mea personală! Ce sălbatică mulţumire să ştiu: iată sunt dorită, iubită, eu, schiloada! Să-l simt sigur şi cu adevarat tremurător de aprindere şi de dorinţă... Nu, Dv nu puteţi pricepe ce bestie rea zace în sufletul omenesc, în plămada asta de venin, de mândrie, de neînţeles... Şi l'am gonit apoi de lângă mine şi pentru că nu-l iubeam şi pentru că nu vream să ajungem prea departe, să afle familia sau să ajungă să creadă că i-aşi putea cere ceva, să sper să-l iau de soţ... De ce să vă povestesc tot ce m'am gândit, tot ce-am simţit... Destul că eu am împins la ruptură, am insistat să-l trimeată familia la Berlin, şi, vă mărturisesc, am răsuflat uşurată când a plecat. Se terminase cu încordarea, cu paza de a nu lăsa pe ai casei să înţeleagă adevărul asupra relaţiilor noastre. Nu numai Natalia şi mătuşa, care-l credeau îndrăgostit de mine s'au bucurat, ci şi eu... Dar tocmai în aceasta era bucuria mea de fiecare zi, mândria, biruinţa mea: un băiat frumos, mai tânăr ca mine, mă iubea, o simţeam fără putinţă de îndoială, m'ar fi luat, poate, dacă aş fi vrut, dacă aş vrea... Toate viperele mândrii din mine îşi fluturau limbile chiar în faţa icoanei.. Şi Maica Domnului m'a pedepsit pentru păcatul din trufie... Şi de trufia mea m'a pedepsit târându-mă în noroi şi ruşine ...Iată schiloada e şi o stricată, o fată de stradă care poartă în ea rodul ticăloşiei şi păcatului.

Decât să citesc asta în ochii prietenei mele, în ochii Nataliei, ai mătuşii Lena, s'o citesc şi să trebuie să plec ochii, nu 'nţelegeţi că e de o mie de ori mai bine moartea? Acum vedeţi?

Ochii ei ardeau înfrigurati, fără lacrimi, când, în focul vorbii, se apleca spre bătrânul care o privea cu ochii lui albaştri, tăios de pătrunzători, în atenţia lor observatoare.

Copiii Robilor

de George Gregorian *).

In turmă de spinări şi de bucheri
Noi suntem fii robilor de eri.
Că ducem şi tot ducem - neam nătâng
Povara-atâtor lifte ce ne frâng
Pe drumul sângerat de 'ngenunchieri.
Ca şi străbunii noştri, suntem şerbi
Odraslelor de şerpi
Ce sug din noi, încolăcite gros,
Răsufletul şi măduva din os.
Aceeaşi robi în frământarea pânii
Şi pretutindeni, peste tot, stăpânii
Tot Panaioţii şi jupânii.

Puţini din noi, desmeticind cuvântul,
Ţipăm nemernicia cu toţi paşii:
Aceştia-s urmaşii
Străbunului care-a muşcat pământul
De-alungul Dunării şi-al Prutului
Sub biciul arnăutului.
Cei slabi din noi se rabdă în ocară
Cu mila unei pâini la subţioară.
Ei sunt urmaşii celuilalt străbun
Ce pentru'un blid mai bun
A slugărit cu mătura 'n iatac
Şi cu otreapa joasei slugării
In unsuroasele bucătării
A liftelor din cel mai crâncen veac.

Aşa ne fuse scris de ursitoare
Tot ce-i român se macină 'n oftat
Şi tot ce-i liftă prinde chiag în soare!

Românului un ţol şi-un dumicat
Şi traiul veneticului blindat.
Aşa i-a fost de-amar şi-amar de ani
Acestui neam de *huligani!*

Dar unde e haiducul zilei noastre,
Arhanghelul pădurilor albastre?
Ţâşnind pe bidiviul vremii noi
Să spintece c'un şuerat
Văzduhul de pe neamu'nlăcrimat!
Cu şuerul, cu fraţii din zăvoi
Să cureţe jivina de pe noi;
Din satele ce'ndură lipitori
Din târgurile cu obloane
Să cureţe duhoarea de caftane
Şi uliţele toate de urdori!
Să tragă voinicia legendară
Şi să ne dea o ţară
Cu sângele şi duhul primenit...
Dar unde e haiducul din Zenit?

Cu ochii arşi dau roată peste toţi
Şi-mi cade gândul fără de puteri.
In turmă de spinări şi de bucheri
La fel ne ducem soarta de iloţi
Că suntem fii robilor de ieri.

*) Din volumul de poezii *„Săracă ţară bogată"*, pe care îl vom recenza în numărul viitor.

Recenzii

G. Buzoianu şi G. Cotu — Vocea şi higiena vocală — R. Cioflec — Cluj 560 pagini Lei 300.

Cartea Domnului Profesor Buzoianu, deşi un tratat ştiinţific bine documentat, se adreseaza in special nu medicilor, ci, în primul rând artiştilor cântăreţi şi profesorilor lor precum şi, în al doilea rand, educatorilor şi profesorilor de tot soiul, aducandu-le preţioase cunoştinţe, indicaţiuni şi metode terapeutice de tot soiul în acest interesant domeniu.

Anatomia şi fiziologia aparatului vorbirii, bolile vocii, euologia şi patogenia lor, simptomele prin care se recunosc, formele clinice, profilaxia şi tratamentul sunt indicate pe larg în capitole inteligibile şi unui nespecialist. Cu deosebire preţioase pentru artişti sunt noţiunile de tehnică vocală iar pentru profesorii de şcoli primare şi licee ca şi pentru părinţii luminaţi sunt preţioase noţiunile privitoare la alterările vocii vorbite la copil şi higiena vocii.

Recomandăm călduros această carte oricui înţelege importanţa acestor teme.

Mihail Lungianu — In Sărbători — Ediţia III, 350 pagini. 60 Lei. Editura Socec-Bucureşti. — Lucrare premiată de Academia Română.

Suntem într'o perioadă de reînviere a naţionalismului literar, la începutul unei epoci de renaştere în alte forme a semănătorismului aşa cum l-a definit Domnul Torouţiu, perioadă pe care am putea-o numi neosemănătorism. In această revenire la matcă în albia naturală a apelor literaturei româneşti autohtone, operele dintâi quasi caracteristice ale primei perioade semănătoriste capătă o savoare de nou şi se reactualizează. Este drept că timpul n'a trecut în zadar, că pe scara valorilor o anumită schimbare de gusturi şi de criterii, o anumită evoluţie în concepţia critică se face resimţită schimbând multe aprecieri de odinioară.

Domnul Mihail Lungianu, pe vremea de înflorire a primei perioade semănătoriste nu conta în primul rang al realizărilor literare şi mulţi îi treceau înainte în spiritul contimporan. Azi cele mai multe opere ale vremei de atunci ne apar vetuste şi nu atât stângăcia cât o nesinceritate supărătoare, o „manieră" le depreciază în gustul rafinat al cititorului de azi. Nici literatura Domnului Lungianu nu scapă pedeantregul de aceste slăbiciuni.

Dar printr'un proces de mutaţie a valorilor, explicabil în natura lui intimă, unele din operele cele mai vechi ale Domnului Lungianu apar azi mai atrăgătoare şi mai interesante, mai de valoare din toate punctele de vedere decât acelea ale multor celebrităţi academicizate.

Printre acestea cea mai caracteristică, ne pare tocmai acest volum pe care (minune!) academia l-a premiat fără a călca cu stângul, ca mai totdeauna.

Volumul de nuvele *„In Sărbători"* şi-a păstrat o prospeţime pe care nu mai cele mai deseamă producţii ale epocii o mai păstrează azi. Cauza? — Sinceritatea desăvârşită şi plină de iubirea autorului şi autenticitatea integrală a mediului descris, mediu de o isbitoare noutate: tocmai prin vetustatea fenomenelor sociale şi stările de spirit descrise, ţăranii Domnului Mihail Lungianu sunt printre cei mai autentici din literatura noastră şi în felul de vorbire şi în comportarea lor. In acelaş timp cărţile domnului Lungianu sunt şi mici comori de folklor care se deosebesc de folklorul ştiinţific şi etichetant, întocmai ca o grădiniţă cu straturi de flori vii, de un erbar de plante presate. Cititorul ne va înţelege desigur şi mai bine citind acest volum care-i va aduce, îi garantăm, o plăcere artistică şi mai vie şi mai pură decât 99% din abundenta producţie literară pornografică sau de putregai mahalagesc.

A apărut
romanul
Descătuşare
de
Fluor Dan Rădulescu
Editura Scrisul Românesc S. A. Craiova
Lei 80·—

Revista Presei

Suntem în schimb cu o sută şaptezeci şi nouă periodice române şi streine iar numărul acestor periodice creşte lună cu lună. Aproape nu trece o săptămână fără să ne cearâ schimbul un periodic nou apărut, sau cu care nu luasem până atunci contact. Majoritatea acestora sunt hebdomadere, lunare ori bilunare periodice provinciale şi acestea sunt, din punctul nostru de vedere, cele mai interesante. In adevăr cotidianele şi în special cele bucureştene sunt, în aproape totalitatea lor, scrise de salariaţi ai condeiului şi reprezintă părerile şi mai ales interesele stăpânilor lor: presa evreiască şi jidovită reprezentând interesele evreimii, presa românească reprezentând interesele stăpânilor particulari sau ale şefilor clanurilor politice respective. Nu recunoşti deci în ele expresia unor convingeri a scriitorilor, expresia unei spiritualităţi de grup (afară de presa jidovită bineînţeles) nici hebdomaderele bucureştene şi o mare parte din hebdomaderele politice, de partid, provinciale nu se deosebesc mult în acestă privinţă de cotidiane: şi în acestea avem în genere afaceri cu simbriaşi ai condeiului, fie cu expresiunea unor interese limitate, particulare ale proprietarilor. Cu totul altfel se prezintă însă, mai cu seamă în provincie, categoria foarte numeroasă a periodicelor cu adevărat independente scoase cu jertfe proporţional foarte mari de înşişi aceia care le scriu, pentru a-şi face cunoscute ideile lor: Aci numai avem afaceri cu articole scrise pe comandă ci cu expresiunea unor idei şi sentimente aparţinând în adevăr celor care scriu, avem deci deafaceri cu *expresia unei spiritualităţi.* Aci prospecţiunea generală, pe ţară, ne poate da indicaţiuni preţioase asupra curentelor de idei şi sentimente, *asupra spiritualităţii* intelectualilor din provincie.

*

Ei bine, din această prospecţiune tot mai adâncită a periodicelor independente din ţară se pot face deducţii interesante cu privire la curentele spirituale, răspândirea şi intensitatea lor.

Cu un cuvânt banal şi compromis, dar destul de sugestiv, această prospecţiune ne permite să pipăim pulsul ţării, căci faptul că aceste periodice găsesc o răspândire şi un număr crescând de cititori ne lasă să conchidem că şi aceştia au aceeaş spiritualitate ca şi autorii articolelor.

Din numeroasele publicaţiuni pe care le primim în schimb, câteva constatări se desprind cu deosebită limpezime şi certitudine: numărul periodicelor independente cu caracter naţionalist scrise de rumâni pentru rumâni şi în spirit rumânesc, e tot mai considerabil, creşte lună cu lună, pe tot cuprinsul ţării şi sunt, trebue să o recunoaştem, de cele mai multe ori bine şi cu nerv scrise. In această presă naţionalistă se constată tot mai mult că, din anumite puncte de vedere începe să se arate o tot mai accentuată unitate de vederi, o aceeaş părere cu privire la anumite linii mari, dela graniţa de vest la Chişinău, dela Cernăuţi la Hunedoara. Cu alte cuvinte în varietatea manifestărilor independente de pe tot cuprinsul ţării se cristalizează tot mai mult o concepţie şi un curent de sentimente naţionaliste tot mai asemănătoare, o spiritualitate naţionalistă tot mai unitară. Şi e interesant de văzut că faţă de naţionalismul legionar o înţelegere tot mai îmbucurătoare şi o simpatie crescândă apare şi în presa independentă care nu-i scrisă de legionari. Din acest punct de vedere merită să menţionăm ca cel mai caracteristic şi mai bine scris „Ogorul" părintelui Alexa. Sunt multe alte periodice provinciale independente, în care scriu liber şi fără constrângere scriitori cu convingeri legionare. Cu titlul de exemplu, dăm aci „Gorjanul.' Dlui Jean Bărbulescu dela Târgu-Jiu. Iar acestea sunt numai exemple pregnante. Vom mai vedea mai jos totdeodată că. pe întreg cuprinsul ţării, revistele legionare se înmulţesc lună cu lună iar nivelul şi valoarea lor e fără excepţie nu numai superior aproape tuturor similarelor lor dar din număr în număr mai ridicat. In plus, unitatea de doctrină şi de ideologie e tot mai deplină.

*

Nu mai puţin interesantă, ba poate mai sugestivă, pentrucă autenticitatea şi spontaneitatea expresiunei apar mai probabile decât la un organ de luptă social politică, este presa literară a provinciei... şi (nota bene!) chiar a Capitalei. Aci tot mai mult se intensifică sentimentul naţionalist şi un neosemănătorism al cărui interes social nu prejudiciază valoarea literară. din contră.

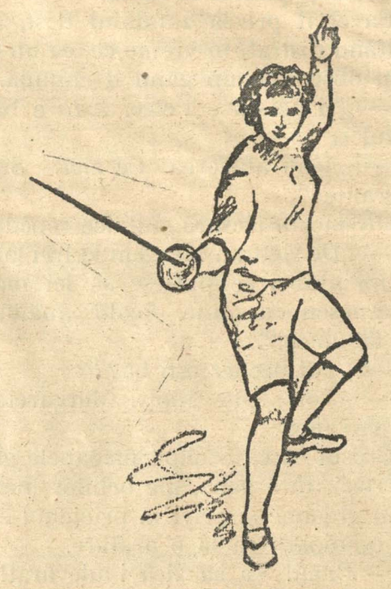

Examinarea producţiei literare bune şi sincere de azi, din provincie şi din capitală, ne surprinde prin apariţia unui caracter unic în literatura romaneasca: Mitul Codrenist a prins aripi şi a dat o bogaţie impresionantă de literatură, uneori de o înaltă valoare literara în care ori ce caracter ocazional sau tezist dispare, cristalizând un sentiment obştesc în opere care pot pretinde la dăinuire peste epoca. Nu vorbim numai de poezia naţionalistă pură cu reprezentanţi ca George Gregorian, Radu Gyr. Bugarin şi Goga dar de poeme care cântă o personalitate intrată de vie în eroicul legendar: personalitatea Căpitanului. S'au putut vedea câteva exemple şi în revista noastră şi chiar în numărul de azi, un nou colaborator, unul din cei mai de seamă din tinerii poeţi ai Ardealului, aduce pe prima pagină o eclatantă dovadă a temeiniciei acestei afirmaţiuni.

*

Precum vedem, prospecţiunea presei social politice şi a celei literare nu ne mai lasă nici o îndoială asupra existenţei unei spiritualităţi legionare, tot mai generale, mai adânci şi de un potenţial tot mai ridicat pe tot cuprnsul ţării.

Este cu deosebire îmbucurător faptul că nunumai „nervul" presei naţionaliste legionare. nunumai potenţialul sentimental şi frumuseţea formei literare sunt cele mai ridicate şi în continuă creştere în presa legionară, dar şi din punct de vedere al nivelului cultural şi al seriozităţii ştiinţifice, apar şi se menţin umăr la umăr sau în fruntea celor mai bune şi mai vechi publicaţii ale vechi lumii democrate, periodice naţionaliste ca „Rânduiala" şi „Insemnările Sociologice". E impresionant mai ales cum, din centre de unde nu te-ai aştepta cum sunt Moineştii din Bacău, să vezi reviste vechi pe câmpul de luptă naţionalistă cu articole de o seriozitate şi o profunzime inegalate: e vorba de „Orientările" dela Moineşti şi de seria de articole privitoare la „Şcoală" ale părintelui Crişan. Niciodată în literatura noastră de specialitate chiar, nu s'a pus mai corect şi mai bine problema cea mare a şcoalei ca în această vrednică revistă de provincie.

Am putea zice că am ajuns la rezultatul în aparenţă paradoxal că. pentru presă cel puţin, a fi de provincie înseamnă. din toate punctele de vedere, o superioritate.

I. Periodice social politice legionare şi periodice naţionaliste recomandate.

1. *Braţul de fier.* Anul II. Numărul 9, organ lunar legionar din Focşani. — Gazetă de ştiri, îndrumări, educaţie naţionalistă şi creştină.

Remarcăm *„Drumul nostru"* de Ing. Ion Blănaru şi subliniem articolul domnului C. Canagaţă „Către camarazii mei de luptă". Il recomandăm în deosebi legionarilor.

2. *Cuvântul Argeşului.* Anul I, numărul 14—16. Organ bilunar de luptă naţionalistă şi cinstită. Piteşti.

Din număr în număr mai bine scris, cu ilustraţii interesante şi în perfectă notă legionară. Remarcăm printre colaboratori pe Domnii General Cantacuzino şi Dl Ion I. Moţa. E deajuns să menţionăm aceste nume pentruca cititorul să-şi dea seama de nivelul şi spiritul acestei publicaţii provinciale legionare. Din numărul 16 mai subliniem, cu deosebire interesant „Sensul ontologic al mişcării legionare" de Dl Şt. I. Turcu.

3. *Cuvântul nou.* Anul III numărul 1 şi 2. Satu-Mare. In noua serie a Cuvântului nou, Dl Valeriu Cârdu păşeşte pentru prima oară în arena publicisticei româneşti ca legionar şi este surprinzător că se comportă ca spirit şi manifestare, ca un vechi legionar, fara nici o notă falsă. Vechi gazetar şi literat de talent Domnia Sa reuşeşte să îmbrace credinţele legionare, într'o formă literară impecabilă şi să dea în acelaş timp noului periodic legionar o vioiciune care îl face cu deosebire atrăgător. Ii urăm viaţă lungă.

4. *Glasul Strămoşesc.* Anul III nr. 3 şi 4, Cluj, Confratele Clujan, cea mai tipică publicaţie legionară a ţării pe care o conduce comandantul legionar Dr. Ion Banea şi în care semnează cele mai autorizate pene legionare, este întocmai ca însemnările sociologice, deasupra şi dincolo de aprecierile noastre laudative.

Depăşind tirajul de 25 mii exemplare şi situându-se ca răspândire alături de hebdomaderul basarabean „România Creştină," nu noi mai putem atrage atenţia cititorilor noştri asupra lui.

5. *Hotarul.* Anul IV numărul 115—116. Carei, Organul de afirmare naţională dela primejduita graniţă apuseană, condus de Dl N. Tăistaru, se menţine pe aceeaş linie dură şi ridicată pe care am remarcat-o încă din primele numere ce le-am cunoscut. Remarcăm articolele: *„Naţionalizarea economică* şi *„Naţionalism agresiv"*; *„Naţionalism constructiv"* ale directorului d. N. Trăistaru cu deosebire bine şi concentrat scrise; mai subliniem bunul obicei al „Hotarului" de a reproduce, pentru cititorii săi, pasagii şi articole cu deosebire reuşite din alte reviste legionare. (indicând bineînţeles totdeauna sursa).

6. *Insemnări sociologice.* Anul I numărul 11 Cernăuţi. 32 pagini. Lei 5.

Revista Dlui Profesor Traian Brăileanu, reprezintă nivelul ştiinţific cel mai ridicat pentru revistele legionare. In afară de producţia serioasă ştiinţifică în domeniul realităţilor sociologice româneşti, contribuţie a singurei şcoale puternice de sociologie naţionalistă românească, la revista Cernăuţeană contribuesc cu lucrari originale, profesori şi învăţaţi din universităţile apusene.

7. *Omul Nou.* Anul I, nr. 2, Organ bilunar al legionarilor din Brăila.

Şi acest nou organ legionar se prezintă energic, bine scris şi plin de conţinut ca şi mai toate periodicele legionare. Remarcabil, articolul de fond „Impotriva spiritului anemic" de Dl Stere Mihalexe pe care îl recomandăm atenţiei tuturor şi pe care am vrea să avem putinţa să-l reproducem şi noi aci.

8. *România Creştină.* Anul II nr, 35 şi 36, Chişinău. Dir. Sergiu Florescu. România Creştină cunoscută şi răspândită pe întreaga ţară, nu are decât un cusur, căruia îi datoreşte dealtminteri şi deosebita ei răspândire pe toată ţara: caracterul agresiv gazetăresc şi o violenţă de limbaj nu totdeauna în linie legionară.

Este însă adevărat că tocmai acest caracter găseşte rezonanţă în amărăciunile şi indignările acumulate în cititorii săi români.

9. *Vestitorii.* Anul 1 nr, 1. Bucureşti, Redactor C, I, Ciorogariu. A apărut însfârşit şi în Bucureşti prima revistă legionară, mult aşteptată. Avem prea puţin loc aci pentru a ne ocupa cum se cuvine de acest eveniment. Deocamdată atât putem spune: cu toate rigorile cenzurei Bucureştene aşteptăm dela acest nou organ naţionalist mai mult decât dela toate la un loc. Et pour cause!

*

In afară de periodicele scrise de legionari. mai întâlnim o seamă de periodice naţionaliste independente, reprezentând o spiritualitate sau având un nivel şi o atitudine demne de luat în seamă. Citâm mai întâi.

10. *Ogorul*, Anul III, nr. 58, 59. Bucureşti. al cărui fondator e părintele V. G. Alexe şi Director Dl. N. Trandafirescu-Nămăeşti. Trebue să remarcăm că „Ogorul" este organul unor oameni care nu-s legionari dar care nu odată au avut o manifestare, o înţelegere, un curaj şi o corectitudine demne de a celor mai bune gazete legionare. Articolele de fond bine şi cu nerv scrise ale celor doi protagonişti naţionalişti care aparţin frontului românesc, au asigurat „Ogorului" o răspândire pe ţară şi o simpatie printre cititori de care nu se bucură niciun alt organ al frontului şi orice cititor care cunoaşte „Ogorul" va fi de acord cu noi, că o merită.

11. *Frontul naţional romăn.* Anul III, nr, 1, al Dnei Lucia Aliot-Caragea din Bucureşti e tare bine scris şi inteligent. N'am găsi nimic împotrivă-i dacă n'ar vrea să fie un front aparte cu un comandant... cu fuste, Dacă comandantul ar fi o Smară oarecare şi dacă Doamne fereşte, ar spune prostii, bine înţeles că n'am pierde vremea să ne ocupăm cu el decât la rubrica humoristică. Dar directoarea „Frontului" şi a „Ofensivei" e nu numai o scriitoare de talent şi o inteligenţă puţin obişnuită, dar repetăm, gazetele sunt bine scrise şi cu idei excelente, atât pe terenul economic, cât şi pe cel social-politic. Iar pe noi ne doare inima că aceste forţe se irosesc în fărâmiţări de franctirori cu pretenţii de armate regulate. Cât de bine se vede că cea mai strălucită intelectualitate, tot nu e deajuns pentru a ne îndruma în viaţă pe linia care se impune!

12. *Ideia Naţională.* Anul III nr, 21, Buzău. Ce părere avem noi despre revista Dlui N. N. Manolescu şi nivelul ei ideologic. am spus-o pe larg şi de mai multe ori. Ne menţinem părerea dar trebue să ne formulăm o amărăciune, aceeaş ca şi pentru „Frontul şi Ofensiva" Dnei Aliot-Caragea: durerea pentru risipirea de puteri naţionaliste curate.

Scrisoare

de Constantin I Goga *).

Iartă-ne, Domniţă bună,
Că 'ndrăsnim să-ţi scrim o carte mică,
Cu rânduri de voie bună,
Ca un ciripit de rândunică.

Ai plecat din poeniţă
Şi, la stâna noastră, toţi ciobanii
Aşteptatu-te-au, domniţă, —
Cum aşteaptă lucrătorii banii.

A burat apoi o ploaie
Şi-au zărit şi brumă pe-o mioară
Azi frunzişul se îndoaie
Şi ne cântă vântul din vioară.

De-i veni la noi, domniţă,
Vei găsi sub ramuri de răchită
Piapuma de poeniţă
Roasă de oiţe şi'nvechită.

Mieluşaua brumărie
Te-a chemat mereu, la noi, la stână;
In noaptea de Sân-Mărie.
Am găsit-o moartă la fântână.

De atunci — domniţă lună,
Te rugăm să crezi, că toţi ciobanii
N'au ştiut ce-i viaţa bună, —
Cum nu ştiu copiii că trec anii.

Mâine seară, pe 'noptate,
Vom pleca cu turmele la vale
Şi vărsa-vom peste sate
Dunărea doinirii din cavale...

*) Din volumul *Cântece din Ţara mea*, de curând apărut.

TIPOGRAFIA „ARDEALUL" CLUJ.

CENZURAT